

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 5. října 2010 ve věci č. 19334/03 – DMD GROUP, a. s. proti Slovensku

Senát čtvrté sekce Soudu rozhodl jednomyslně o porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy v souvislosti s tím, za jakých okolností došlo v exekčním řízení zahájeném stěžovatelskou společností k odnětí této věci původnímu soudci a jejímu přidělení jinému soudci. Soud stěžovatelce přiznal náhradu nemajetkové újmy ve výši 4 000 eur.

I. Skutkové okolnosti

V roce 1999 vydal předseda okresního soudu opatření, kterým sám sobě přidělil exekční kauzu stěžovatelské společnosti, jež byla původně přidělena jinému soudci a v níž šlo o pohledávku ve výši 2,9 mil. eur. Ještě tentýž den ve věci i rozhodl. Dle uvedeného opatření byla důvodem tohoto postupu „změna v rozvrhu práce“ a „zajištění řádného fungování soudu“. Právní úprava rozvrhu práce na obecných soudech byla v relevantní době zakotvena ve vyhlášce ministerstva spravedlnosti. Dle této vyhlášky mohl předseda soudu rozhodnout o přerozdělení soudní agendy v případě dlouhodobé nepřítomnosti některého ze soudců nebo značně nerovnoměrného pracovního zatížení soudců.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

Stěžovatelská společnost namítala porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy v části, dle které má každý „právo na to, aby jeho záležitost byla (...) projednána (...) soudem, zřízeným zákonem“.

Soud v úvodu připomněl, že „zákon“ ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy neznamená toliko legislativu týkající se zřízení a pravomoci (příslušnosti) soudních orgánů, ale i jakékoliv jiné ustanovení vnitrostátního práva, jehož porušení by vedlo k tomu, že účast jednoho či více soudců v daném řízení by byla protiprávní (*Gorguładzé proti Gruzii*, č. 4313/04, rozsudek ze dne 20. října 2009, § 68). Jinými slovy, pojem „soud zřízený zákonem“ v sobě nezahrnuje toliko právní základ samotné existence soudu, ale i dodržování pravidel fungování soudu (*Sokurenko a Strygun proti Ukrajině*, č. 29458/04 a 29465/04, rozsudek ze dne 20. července 2006, § 24) a složení soudního oddělení v každé jednotlivé věci (*Buscarini proti San Marinu*, č. 31657/96, rozhodnutí ze dne 4. května 2000). Účelem pojmu „soud zřízený zákonem“ je zajistit, aby organizace soudnictví nezávisela na úvaze výkonné moci, ale aby byla upravena zákonem vydaným parlamentem. Ve státech založených na psaném právu nemůže být organizace soudního systému ponechána na úvaze soudních orgánů, i když to neznamená, že soudy nemají určitý prostor pro výklad relevantní vnitrostátní právní úpravy (*Coëme a ostatní proti Belgii*, č. 32492/96 a další, rozsudek ze dne 22. června 2006, § 98).

V projednávané věci Soud akceptoval závěr slovenského ústavního soudu, dle kterého bylo relevantní vnitrostátní právo dodrženo. V dalším kroku však Soud poukázal na to, že předsedové obecných soudů nezastávají na Slovensku pozici pouze v rámci soudního rozhodování, ale vystupují i jako představitelé ministerstva spravedlnosti v rámci výkonu státní správy soudnictví. Dle Soudu za těchto okolností ze zásad soudcovské nezávislosti a právní jistoty plyne požadavek, aby se v každém jednotlivém případě postupovalo na základě velmi jednoznačných pravidel. Rovněž jsou zde potřeba jasné záruky, jejichž účelem je zajistit objektivitu a transparentnost a především předejít jakémukoli

zdání svévole ve vztahu k přidělování konkrétních případů soudcům (*Iwańczuk proti Polsku*, č. 39279/05, rozhodnutí ze dne 17. listopadu 2009).

Dále Soud uvedl, že relevantní slovenskou právní úpravu týkající se rozvrhu práce na obecných soudech nelze ani zdaleka označit za vyčerpávající a že tato úprava ponechává předsedovi daného soudu značný prostor pro uvážení. Případné změny v rozvrhu práce navíc nejsou provázeny žádnými zárukami a není dokonce nutné ani oznámit je nadřízenému soudu. V projednávané věci dle Soudu není možné na základě dostupných informací potvrdit, že přerozdělení předmětné kauzy proběhlo na základě objektivních důvodů a v mezích transparentnosti. Soud v této souvislosti zejména upozornil na to, o jak vysokou částku se v dané věci jednalo, jakož i na skutečnost, že předseda soudu vydal meritorní rozhodnutí okamžitě poté, co kauzu odebral jinému soudci a přidělil ji sám sobě. Uvedené rozhodnutí bylo navíc konečné a nebylo možné se proti němu odvolat; stěžovatelská společnost tedy neměla možnost vznést jakékoliv námitky zpochybňující nestrannost předsedy soudu.

Ve světle uvedeného Soud dospěl k závěru, že k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy došlo.